

En inre marknad för framtidens Europa

Utrikesdepartementet

2008-01-25

Dokumentbeteckning

KOM(2007) 724

En inre marknad för framtidens Europa

Bilagor: SEC(2007) 1517, SEC(2007) 1518, SEC(2007) 1519, SEC(2007) 1520, SEC(2007) 1521, KOM(2007) 725, KOM(2007) 726

Sammanfattning

Kommissionen har lämnat sitt bidrag till översynen av den inre marknaden i form av rubricerade rapport samt bilagor (översynspaketet). Rapporten innehåller förslag till sektorsinitiativ (både lagstiftning och icke-lagstiftning) samt till ett nytt arbetssätt för den inre marknaden. Regeringen välkomnar rapportens fokus på konsumenter, små och medelstora företag, kunskap och innovationer. Regeringen välkomnar också de föreslagna partnerskapen mellan kommissionen och medlemsländerna för att uppnå en mer erfarenhets- och resultatbaserad inre marknad och för att öka utbytet av god praxis och enas om riktlinjer i arbetet med tillämpningen av den inre marknadens bestämmelser. Översynspaketet kommer att behandlas av Konkurrenskraftsrådet i februari och Europeiska rådet i mars 2008.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Meddelandet samt bilagor utgör kommissionens bidrag till den översyn av den inre marknaden som inleddes i mitten av år 2006. Översynen syftar till att förbättra kommunikationen med medborgarna och att lyfta fram fördelarna och resultaten av EU:s arbete. Grunden för översynsarbetet lades i kommissionens meddelande (KOM(2006) 211) En agenda för EU-medborgarna, som var kommissionens bidrag till den s.k. reflektionsperiod

som följde efter resultaten av de franska och nederländska folkomröstningarna om det konstitutionella EU-fördraget år 2005. Översynen syftar även till att förbättra den inre marknaden, frigöra dess i vissa delar outnyttjade potential, och att anpassa den till nya utmaningar som t.ex. globaliseringen, en större och mer mångfacetterad union, den ökande innovationstakten och förändringarna i sociala förhållanden och miljön. Kommissionen har under översynsarbetet bl.a. genomfört en bred konsultation med olika intressenter och arrangerat seminarier. Översynen av den inre marknaden har därtill diskuterats i bl.a. Konkurrenskraftsrådet och Ekofin, liksom i Europaparlamentet. I februari 2007 presenterade kommissionen i en interimrapport en vision för 2000-talets inre marknad (KOM(2007) 60). Enligt rapporten kännetecknas framtidens inre marknad av vitalitet, innovation och konkurrenskraft, där tjänstesektorns potential utnyttjas fullt ut, där såväl konsumenter som företag drar direkta fördelar av marknadens förbättrade funktion, och Europas förmåga att bemöta globaliseringens utmaningar stärks. Kommissionen presenterade sitt slutliga översynspaket – rapport med bilagor – den 20 november 2007. I detta paket utvecklar kommissionen hur den nämnda visionen kan omsättas i konkreta åtgärder.

1.2 Förslagets innehåll

I rapporten slår kommissionen fast att den inre marknaden utgör grundvalen för EU:s politik inom en rad områden. Den inre marknaden utgör en motor för tillväxt och sysselsättning i EU och har därför en central roll att spela när det gäller att uppnå målsättningarna i Lissabonstrategin. Rapporten lyfter fram euron som en drivkraft för utvecklingen av den inre marknaden. I kombination med åtgärder på det sociala och miljöområdet bidrar den inre marknaden även till målen om hållbar utveckling.

Den övergripande målsättningen i rapporten är att bättre ta tillvara de möjligheter den inre marknaden erbjuder medborgarna. För det första måste den inre marknaden ge bättre resultat och mer konkreta fördelar för såväl konsumenter som små och medelstora företag, så att deras förväntningar och intressen tillgodoses så väl som möjligt. För det andra måste EU bättre utnyttja förändringar som följer av globaliseringen. Den inre marknaden är unionens viktigaste verktyg för att kunna dra full nytta av dynamiken i globaliseringen. För det tredje måste den inre marknaden anpassas till att det idag är kunskaps- och tjänstesektorena som dominerar Europas ekonomi. För det fjärde är det viktigt att väga in de sociala och miljömässiga effekter som öppna marknader och den ekonomiska integrationen ger. EU behöver därför bli bättre på att bedöma de effekter som enskilda beslut kommer att få och öka förmågan att hantera de förändringar som följer av öppna marknader och teknisk utveckling.

Som medel för att uppnå den övergripande målsättningen innehåller rapporten dels förslag till konkreta initiativ på ett antal områden, dels förslag

till ett nytt arbetssätt för den inre marknaden i syfte att främja flexibilitet och anpassningsmöjligheter.

2007/08:FPM59

Nedan följer en mer detaljerad genomgång av rapportens innehåll.

1.2.1 Att ta vara på medborgarnas möjligheter

1.2.1.1 Mer inflytande för konsumenter och små och medelstora företag

Konsumenters rättigheter och tillgång till rättsmedel bör tydliggöras och förenklas. Med utgångspunkt från en översyn av befintlig konsumentlagstiftning kommer kommissionen att lägga fram ytterligare initiativ om konsumentavtal samt om kollektiva mekanismer för prövning, bl.a. för att underlätta skadeståndskrav.

När det gäller finansiella tjänster för privatpersoner vill kommissionen ge konsumenterna större fördelar i fråga om pris, urval och trygghet. I en av bilagorna till rapporten (SEC(2007) 1520) föreslås bl.a. åtgärder för att öka konsumenternas förmåga att förstå finansiell information och att underlätta deras möjligheter att flytta mellan olika tjänsteleverantörer.

För att garantera största möjliga livsmedelssäkerhet kommer kommissionen att presentera ett initiativ om märkning av livsmedel och näringsvärdesdeklarationer. Det planeras dessutom en översyn av lagstiftningen om nya livsmedel.

Kommissionen förbereder ett åtgärds paket i syfte att förstärka och rationalisera marknadskontrollen av läkemedel samt att förbättra tillgången till information om läkemedel och läkemedelstjänster. Paketet ska även bidra till att försvara Europas position som lokaliseringssort för innovation och produktutveckling inom det medicinska området.

Kommissionen planerar att under år 2008 presentera en småföretagsakt för Europa (Small Business Act). Akten är tänkt att sammanföra element som särskilt berör små och medelstora företag och som ingår i andra lagar eller åtgärder, och ska bygga på principen om ”tänk småskaligt först”. Akten kommer att förmedla ett antal riktlinjer särskilt adresserade mot små och medelstora företag i syfte att undvika onödig administration, främja deltagande i EU-program, öka möjligheterna att framgångsrikt delta i offentlig upphandling och minska hindren för handel över gränserna. Kommissionen kommer även att granska hur politik och praxis inom skatteområdet påverkar de små och medelstora företagens möjlighet till tillväxt. Arbetet för att minska s.k. fullgörandekostnader för företagen till följd av fragmenterade skattesystem på den inre marknaden kommer att fortsätta med målet att ge företagen möjlighet att välja en EU-omfattande skattebas. Kommissionen kommer även att lägga fram ett förslag till en europabolagsordning för att underlätta de små och medelstora företagens gränsöverskridande verksamhet.

1.2.1.2 Globaliseringen som en tillgång för Europa

Den inre marknaden är EU:s viktigaste verktyg för att kunna dra full nytta av dynamiken i globaliseringen. De europeiska företagens konkurrenskraft utanför den inre marknaden ska öka, bl.a. genom att öppna marknader genom multi- och bilaterala handelsavtal, framgångsrika förhandlingar om utvecklingsagendan från Doha samt ett mer aktivt bruk av handelspolitiska medel för att bl.a. hantera subventioner och andra illojala konkurrensmedel i tredjeländ och garantera likvärdiga konkurrensvillkor internationellt.

Det område där den inre marknads bestämmelser tillämpas bör utvidgas genom att främja ett internationellt samarbete kring dessa, att låta det europeiska lagstiftningsarbetet inspireras av god praxis som tillämpas i andra länder och sträva efter att göra inre marknadsbestämmelserna till en referens för det internationella arbetet. Kommissionen betonar särskilt vikten av att göra framsteg i fråga om regelkonvergens inom WTO-agendan. EU måste även fortsättningsvis spela en ledande roll inom de organ som fastställer internationella normer och regler, och det är därför viktigt med ett konsekvent agerande i dessa sammanhang.

EU måste försäkra sig om att öppenheten kommer medborgarna till del i form av högre kvalitet på utbudet, lägre priser och större urval. Detta ska uppnås genom en noggrann marknadskontroll, välavvägda insatser för att förbättra marknads funktion och gynnande av konkurrens. EU har därtill ett särskilt ansvar att följa upp handelsavtalen och se till att de får den effekt som avses.

I en av bilagorna till rapporten (SEC(2007) 1519) om den inre marknads externa dimension redogörs mer detaljerat för hur verktygen för inre marknadspolitik bör anpassas till de globala förändringarna.

1.2.1.3 Kunskap och innovation

För att bidra till minskade hinder och ökad konkurrens inom tjänstesektorn bör insatser även göras för att främja en fri rörlighet för kunskap och innovation. Vid sidan av det sjunde ramprogrammet för forskning har arbete inletts för att skapa en form av "forskarpass" som ska undanröja hinder för forskares rörlighet och underlätta utbyten inom unionen.

Kommissionen har presenterat reformförslag för att förbättra och öka förutsebarheten i bestämmelserna om elektronisk kommunikation. Under år 2008 kommer även ett initiativ för att uppdatera reglerna om samhällsomfattande tjänster för telekommunikation att presenteras.

Under år 2008 kommer kommissionen att presentera en strategi för immateriella rättigheter som bl.a. kommer att inriktas på att öka de små och medelstora företagens medvetenhet om och försvar av sådana tillgångar.

Dessutom planeras en handlingsplan inom tullområdet som ska bidra till bekämpningen av handeln med förfalskade och piratkopierade varor.

Kommissionen kommer även under nästa år att presentera en ny strategi för standardisering som bl.a. syftar till att göra det lättare att omsätta forskningsresultat i produkter på marknaden och att främja nya energibesparande och miljövänliga tekniker. Strategin kommer att lägga särskild vikt vid samarbete med små och medelstora företag och med forskarvärlden.

Inom området för e-förvaltning kommer kommissionen att presentera ett förslag till ett europeiskt ramverk för e-fakturerings samt en särskild handlingsplan för att införa ömsesidigt godkända och kompatibla system för elektroniska underskrifter och elektronisk identitet som kan användas även mellan medlemsländerna. Det s.k. e-tullbeslutet, som syftar till att göra tullmyndigheternas och företagens IT-system kompatibla i hela EU, börjar tillämpas år 2008.

1.2.1.4 Social dimension, miljö och sammanhållning

I en av bilagorna till rapporten (KOM(2007) 726) redogör kommissionen för sina visioner om hur medborgarna i Europa kan utnyttja de möjligheter som skapas i ett modernt, öppet och föränderligt samhälle. På grundval av dokumentet och reaktioner från ett pågående samråd kommer kommissionen i mitten av år 2008 att presentera en förnyad social agenda innehållande ett antal EU-initiativ.

I ytterligare en bilaga till rapporten (KOM(2007) 725) redogörs för EU:s principer när det gäller tjänster av allmänt intresse, inklusive sociala tjänster av allmänt intresse. Även ett initiativ om hälso- och sjukvårdstjänster kommer att presenteras.

Kommissionen kommer att lägga fram en handlingsplan för fri rörlighet för arbetstagare, inklusive en översyn av gemenskapens regler för samordning av bestämmelser om social trygghet. Därtill planerar kommissionen att under år 2008 föreslå en ändring av direktivet om det europeiska företagsrådet. Kommissionen planerar även en ny rättsakt i syfte att underlätta för EU-medborgare som arbetar i gränsregioner.

1.2.2 Att skapa resultat

För att de ovan presenterade målsättningarna ska uppnås menar kommissionen att arbetssätten för den inre marknaden behöver anpassas och förnyas. I en utvidgad och mer mångfacetterad union blir myndigheters och tillsynsorgans ansvar för att den inre marknaden fungerar allt viktigare. Systemet förutsätter förtroende mellan förvaltningar, vilket kan uppnås genom nära samarbete och gott informationsutbyte. För att se till att den inre

marknaden når upp till sin potential föreslår kommissionen ett nytt partnerskap mellan medlemsländerna och kommissionen.

2007/08:FPM59

1.2.2.1 En erfarenhets- och resultatbaserad inre marknad

För att skapa förutsättningar för EU att koncentrera sina åtgärder på de viktigaste områdena, där marknaden inte fungerar och insatserna således gör störst nytta, har kommissionen utvecklat en metod för mer systematisk övervakning av viktiga varu- och tjänstemarknader. I ett första steg görs en översiktlig granskning av sektorer som kan förväntas ha störst potential att erbjuda ökad tillväxt, sysselsättning och välfärdsförbättringar. I ett andra steg undersöks ett antal utvalda sektorer mer ingående för att utreda skälen för deras bristande funktion. Några inledande resultat av denna metod presenteras i en av bilagorna till rapporten (SEC(2007) 1517). För att fortsätta utveckla metoden kommer kommissionen att bedriva ett nära samarbete med medlemsländerna.

Som en del av den beskrivna metoden kommer en ny resultattavla att skapas med syftet att följa framstegen ur konsumentperspektiv och visa vilka marknader som inte gett önskade resultat i ekonomiskt eller socialt hänseende. Fr.o.m. år 2009 kommer den särskilda resultattavlan med konsumentaspekter att integreras med resultattavlan för den inre marknaden.

1.2.2.2 Mer riktade och bättre genomförda åtgärder

Kommissionen vill nå en bättre avvägning mellan de verktyg som används för att åstadkomma en väl fungerande inre marknad. Kommissionen menar att de bästa resultaten ofta uppnås genom en kombination av olika verktyg (t.ex. från inre marknads- respektive konkurrenspolitiken) och där bindande bestämmelser kompletteras med bl.a. vägledning, självreglering, utbildning, upplysning och debatt. Dessutom behöver berörda aktörer ytterligare engageras och konsekvensbedömningar fortsatt åtfölja viktiga förslag. I en av bilagorna till rapporten (SEC(2007) 1518) redogörs för befintliga verktyg och diskuteras hur de bästa resultaten för den inre marknaden kan uppnås.

Kommissionen aviserade i ett tidigare publicerat meddelande om tillämpningen av gemenskapsrätten (KOM(2007) 502) åtgärder för att förebygga problem med tillämpningen av EU:s bestämmelser. Kommissionen avser arbeta närmare medlemsländerna för att i ett tidigt skede avhjälpa problem som uppstår.

Kommissionen lyfter fram SOLVIT som ett praktiskt och bra nätverk för att på ett tidigt stadium hjälpa medborgare och företag som har fått problem till följd av att nationella myndigheter har tillämpat EU-regler felaktigt.

1.2.2.3 Mer decentraliserat och nätverksbaserat arbete

En fungerande inre marknad kräver insatser från myndigheter och berörda aktörer på alla de nivåer som deltar i tillämpningen av EU:s politik. Dessa olika myndigheter och aktörer måste genom samarbete se till att alla känner till, förstår, tillämpar och kontrollerar efterlevnaden av den inre marknadens bestämmelser. För att få marknaden att fungera som avsett måste man verka för ansvarstagande och ömsesidigt förtroende, vilket i vissa fall föder ett behov av nya samarbetsformer och arbetssätt. Kommissionen vill uppmuntra till ytterligare samarbete, nätverksskapande och utbyte av god praxis mellan medlemsländernas administrativa och rättsliga myndigheter och tillsynsmyndigheter, liksom mellan de tillsynsorgan som inrättats av EU. Kommissionen kommer att samarbeta med medlemsstaterna inom ramen för sin rådgivande kommitté för den inre marknaden (IMAC, Internal Market Advisory Committee), i syfte att identifiera bästa praxis och enas om riktlinjer i arbetet med tillämpningen av inre marknadens bestämmelser. I rapporten uppmanar kommissionen även de nationella samordnarna för Lissabonstrategin att ta en ledande roll för att utveckla den strategiska samordningen och utbytet av erfarenheter.

1.2.2.4 Bättre kommunikation och tillgänglighet

Kommissionen konstaterar att det finns mycket att göra för att förbättra kommunikationen och ge större publicitet åt de möjligheter som den inre marknaden erbjuder. Lättillgänglig information och begripliga bestämmelser är viktiga i det här avseendet. I syfte att förbättra tillgången till information förbereder kommissionen en samlad webbsida för alla EU:s online-tjänster som hjälper företag och enskilda med vägledning om den inre marknaden (t.ex. SOLVIT, Europe Direct, Eures).

Prioriteringar för den inre marknaden kommer regelbundet att rapporteras till Europeiska rådets vårmöte. Resultattavlan för den inre marknaden kommer att utvidgas något och förutom uppgifter om införlivande av EU:s direktiv, överträdelseförfaranden och användningen av olika problemlösningsverktyg (t.ex. SOLVIT), även omfatta ekonomiska indikatorer, bl.a. från den föreslagna metoden för marknadsövervakning, och andra riktmärken för utvecklingen av den inre marknaden i EU. En första upplaga av denna resultattavla kommer att publiceras under år 2008.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

En bedömning av eventuella effekter på svenska regler får göras för varje enskilt initiativ som planeras enligt rapporten.

En bedömning av eventuella budgetära konsekvenser får göras för varje enskilt initiativ som planeras enligt rapporten.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Den inre marknaden är central för EU:s tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning och är unionens främsta tillgång i en global ekonomi och konkurrens. Regeringen ser översynen som ett tillfälle att modernisera och utveckla den inre marknaden och förutsättningarna för medborgare, företag och konsumenter.

Det är viktigt att kommissionens rapport med bilagor får en sammanhängande behandling för att säkerställa att principerna för den inre marknaden genomsyrar de initiativ och förslag till förbättrade arbetssätt som förutskickas i rapporten.

Regeringen vill att översynen ska leda till ett mer målmedvetet och långsiktigt arbete med den inre marknaden, så att fokus vid dessa frågor bibehålls även när initiativen i kommissionens rapport är färdighanterade. Regeringen välkomnar därför kommissionens förslag om ett stärkt partnerskap för att vidta åtgärder där de gör mest nytta och med hjälp av väl avvägda verktyg, liksom förslaget om ett partnerskap för att förbättra införlivande, genomförande och efterlevnad av EU:s bestämmelser. Medlemsländerna måste även själva fortsatt verka för ökad kunskap och förståelse för EU-reglerna så att den nationella tillämpningen förbättras. Arbetet för att avlägsna kvarstående hinder på den inre marknaden måste också fortgå. SOLVIT är ett framgångsrikt nätverk som på ett tidigt stadium hjälper medborgare och företag som har råkat ut för hinder på den inre marknaden till följd av felaktig tillämpning av EU-regler hos nationella myndigheter.

Regeringen välkomnar rapportens fokus på medborgare, konsumenter och små och medelstora företag. Det är viktigt att de planerade sektorsinitiativen leder till ett stärkande av den fria rörligheten på den inre marknaden och fortsatt avlägsnande av hinder. Regeringen skulle vilja se en större vikt vid varu- och tjänsterörligheten genom att t.ex. framhålla antagandet av det s.k. varupaketet och genomförandet av tjänstedirektivet i medlemsländerna. Det hade varit önskvärt med ett tydligare fokus på konkurrens och liberalisering av nätverksindustrier i Europa (energi, telekommunikationer, transport och post), immateriella rättigheter och offentlig upphandling.

Regeringen välkomnar att rapporten utvecklar den externa dimensionen av den inre marknaden. Den inre marknaden attraherar företag från länder utanför EU som genom att etablera sig i något medlemsland får tillgång till hela den inre marknaden. Det gemensamma regelverket har lett till att EU

och den inre marknaden är mer öppen och konkurrensutsatt. Dessutom har det gjort oss starkare i förhandlingar med andra länder och regioner, bl.a. när det gäller att utarbeta internationella säkerhetsnivåer för olika varutyper.

Regeringen anser att det är viktigt att utnyttja det tillfälle som översynen av den inre marknaden ger till att förbättra kommunikationen och informationen om den inre marknaden och de fördelar den innebär. Regeringen välkomnar kommissionens förslag om att samla alla online-tjänster för den inre marknaden under en webbsida.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Generellt sett välkomnas kommissionens översynsrapport med bilagor. Medlemsländernas ståndpunkter kommer att konkretiseras under den behandling som nu inleds.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet väntas behandla översynspaketet och utarbeta betänkanden om rapporten samt bilagorna.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

-

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Konkurrenskraftsrådet och Europeiska rådet kommer att behandla och anta slutsatser om översynspaketet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Konkurrenskraftsrådet kommer att behandla kommissionens rapport med bilagor och anta slutsatser i februari 2008. Slutsatserna kommer att gå in till Europeiska rådet inför dess behandling av översynen vid mötet i mars 2008. Kommissionen kommer under innevarande period att lägga fram de sektorsinitiativ som presenteras i huvudrapporten. Därtill kommer

kommissionen och medlemsländerna att inleda arbetet med ett stärkt partnerskap för att anpassa och förnya arbetsätten för den inre marknaden.

2007/08:FPM59

4.2 Fackuttryck/termer

Kommissionens bidrag till Översynen av den inre marknaden/Översynspaketet:

- Huvudrapport (KOM(2007) 724), En inre marknad för framtidens Europa,
- Fem s.k. Commission Staff Working Documents: Implementing the new methodology for product market and sector monitoring: Results of a first sector screening, SEC(2007) 1517, Instruments for a modernised single market policy, SEC(2007) 1518, The external dimension of the single market review, SEC(2007) 1519, Initiatives in the area of retail financial services, SEC(2007) 1520, The single market: review of achievements, SEC(2007) 1521, samt
- Två meddelanden: Tjänster av allmänt intresse, däribland sociala tjänster av allmänt intresse – ett nytt europeiskt åtagande, KOM(2007) 725, Möjligheter, tillgång och solidaritet: mot en ny samhällsvision för tjugohundratalets Europa, KOM(2007) 726.